

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

Η μάχη των Θερμοπυλών

Ο Ξέρξης, ο βασιλιάς των Περσών, οργάνωσε νέα εκστρατεία εναντίον της Ελλάδος. Ο στρατός του απ' όπου περνούσε σκορπούσε τρόμο. Προχωρώντας έφτασε στις Θερμοπύλες (480 π.Χ.) όπου 700 Θεσπιείς και 300 Σπαρτιάτες έχασαν τη ζωή τους πολεμώντας γενναία.

Ο νέος βασιλιάς της Περσίας, ο Ξέρξης, άρχισε να ετοιμάζει καινούρια εκστρατεία εναντίον της Ελλάδας. Οι Έλληνες έκαναν σύσκεψη στον Ισθμό της Κορίνθου και αποφάσισαν να αντιμετωπίσουν τους Πέρσες ενωμένοι. Αρχηγοί θα ήταν οι Σπαρτιάτες.

Η μεγάλη στρατιά των Περσών ξεκίνησε την άνοιξη του 480 π.Χ. σκορπίζοντας το φόβο σε όλα τα μέρη από όπου περνούσε. Ποτέ ξανά οι άνθρωποι δεν είχαν δει τόσο πολύ στρατό. Οι Πέρσες, αφού πέρασαν τον Ελλήσποντο, κινήθηκαν προς την Ελλάδα.

το επίγραμμα: το ποίημα σε λίγους στίχους χαραγμένο πάνω σε μνημείο

οι Λακεδαιμόνιοι: οι Σπαρτιάτες

1. Η εκστρατεία του Ξέρξη

Ο ελληνικός στρατός με αρχηγό το βασιλιά της Σπάρτης Λεωνίδα κατευθύνθηκε προς τις Θερμοπύλες. Στο στενό αυτό πέρασμα 7.000 Έλληνες παρατάχθηκαν, για να εμποδίσουν τους Πέρσες. Ο Ξέρξης, όταν έφτασε στις Θερμοπύλες, ζήτησε από τους Έλληνες να παραδώσουν τα όπλα. Η απάντηση του Λεωνίδα ήταν: «Μολών λαβέ» (έλα να τα πάρεις). Κι η μάχη άρχισε.

Οι Πέρσες δεν μπορούσαν στο στενό να πολεμήσουν πολλοί μαζί. Όσοι προσπαθούσαν να περάσουν έπεφταν νεκροί. Από τη δύσκολη αυτή θέση τούς έβγαλε ο Εφιάλτης. Ντόπιος, καθώς ήταν, ήξερε την περιοχή καλά. Οδήγησε τους Πέρσες από το άλλο μέρος του βουνού και τους έφερε πίσω από τους Έλληνες. Ο Λεωνίδας κατάλαβε ότι θα κυκλωθεί ο στρατός του. Είπε τότε σ' όσους ήθελαν να φύγουν. Έμειναν 700 Θεσπείς και 300 Σπαρτιάτες. Οι Έλληνες αναγκάστηκαν να δώσουν τη μάχη σε δύο μέτωπα. Και σκοτώθηκαν όλοι. Ο θάνατός τους όμως έμεινε στην ιστορία ως απόδειξη μεγάλης φιλοπατρίας.

Ο ποιητής Σιμωνίδης τιμώντας τη θυσία τους έγραψε το παρακάτω *επίγραμμα*: «Διαβάτη, πες στους Λακεδαιμονίους ότι εδώ είμαστε θαμμένοι, πιστοί στις εντολές τους».

Ο ελληνικός στόλος φύλαγε το Αρτεμίσιο, στην Εύβοια, για να μην περάσουν οι Πέρσες νοτιότερα. Εκεί έγιναν κάποιες μικρές συγκρούσεις. Όταν όμως έφτασε η είδηση ότι οι Πέρσες πέρασαν τις Θερμοπύλες, έπλευσε προς τη Σαλαμίνα.

παράθεμα 1 «Θερμοπύλες»

Τιμή σ' εκείνους όπου στη ζωή των όρισαν και φυλάγουν Θερμοπύλες.

.....
Και περισσότερη τιμή τους πρέπει, όταν προβλέπουν (και πολλοί προβλέπουν) πως ο Εφιάλτης θα φανεί στο τέλος, κι οι Μήδοι επιτέλους θα διαβούνε.

Κ. Π. Καβάφης

2. Η περιοχή των Θερμοπυλών σήμερα. Την εποχή της μάχης η θάλασσα έφτανε σχεδόν στους πρόποδες του βουνού.

παράθεμα 2 Έξυπνες απαντήσεις

Ο Λεωνίδας ο Σπαρτιάτης, όταν κάποιος από τους στρατιώτες του τού είπε: «Αρχηγέ, οι Πέρσες μάς πλησιάζουν», απάντησε ήρεμα: «Ε, και λοιπόν, και εμείς είμαστε πολύ κοντά τους». Ένας άλλος λίγο αργότερα είπε: «Ούτε τον ήλιο δε θα μπορούμε να δούμε από τα βέλη των εχθρών μας», ο Λεωνίδας πάλι είχε έτοιμη την απάντηση: «Ωραία, θα είναι πολύ καλά, γιατί θα αγωνιστούμε κάτω από σκιά».

Πλούταρχος, *Ηθικά*, 3, *Λακωνικά αποφθέγματα*, (διασκευή).

3. Το άγαλμα του Λεωνίδα που υπάρχει σήμερα στο χώρο των Θερμοπυλών.

παράθεμα 3 **Με χέρια και με δόντια**

4. Αιχμές περσικών βελών που βρέθηκαν στην περιοχή των Θερμοπυλών.

Η μάχη συνεχίστηκε μέχρι που έφτασαν οι εχθροί με τον Εφιάλτη. Όταν το κατάλαβαν αυτό οι Έλληνες, όλα άλλαξαν. Υποχώρησαν στο πιο στενό σημείο, μπήκαν μέσα στο τείχος και πήγαν και πήραν θέση στο μικρό λόφο, εκτός από τους Θηβαίους. Σ' αυτό το μέρος έδωσαν μάχη με τα μαχαίρια, που τους είχαν απομείνει, αλλά και με τα χέρια και με τα δόντια. Όλους αυτούς τους σκότωσαν με τα πυκνά βέλη τους οι Πέρσες, καθώς τους είχαν περικυκλώσει απ' όλες τις μεριές.

Ηρόδοτος, Ιστορία, Ζ', 225 (διασκευή)

παράθεμα 4 **Η προδοσία του Εφιάλτη**

Ο Ξέρξης βρισκόταν σε απορία και πίστευε πως κανένας πια δε θα έχει το κουράγιο να πολεμήσει. Τότε ήρθε κοντά του ένας ντόπιος από την Τραχίνα, ο Εφιάλτης, που ήξερε καλά τη γύρω ορεινή περιοχή. Αυτός λοιπόν πλησίασε τον Ξέρξη και του υποσχέθηκε να οδηγήσει τους Πέρσες από ένα στενό και απότομο μονοπάτι πίσω από το στρατό του Λεωνίδα. Έτσι αυτοί, που θα τον ακολουθούσαν, θα μπορούσαν να περικυκλώσουν τους Έλληνες και να τους εξοντώσουν με μεγάλη ευκολία. Ο βασιλιάς, μόλις άκουσε αυτό, χοροπήδησε από τη χαρά του και χάρισε πλούσια δώρα στον Εφιάλτη. Τη νύχτα έστειλε μαζί του είκοσι χιλιάδες άνδρες εναντίον των Ελλήνων. Στο στρατό όμως των Περσών ήταν και κάποιος από την Κύμη, που τον έλεγαν Τυρρασκάδα, άνθρωπος καλός και σωστός. Αυτός λοιπόν τη νύχτα το έσκασε από το στρατόπεδο των Περσών και πήγε στο Λεωνίδα και του είπε τα νέα, που εκείνος δε γνώριζε.

Διόδωρος Σικελιώτης, Βιβλιοθήκη ιστορική, 11, 8 (διασκευή)

1. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, οι Έλληνες συμφώνησαν να αναλάβουν την αρχηγία οι Σπαρτιάτες;
2. Γιατί νομίζεις ότι Λεωνίδα και οι στρατιώτες του έμειναν στις Θερμοπύλες, ενώ ήταν σίγουρο πως θα πεθάνουν;